

Een voor allen: De nieuwe Central Station 3 is de centrale besturingseenheid van de modelbaan. Haar gehoorzamen alle op het spoor rijdende locs als door toverhand.

CENTRAL STATION 3, DEEL 5

Rijden met de CS3

Na de basis gaat het nu beginnen: We besturen onze locomotieven met de Central Station 3. Zo gemakkelijk gaat het.

De eerste praktische tests met een nieuw besturingssysteem behoren zeker tot de zeer buitengewone belevenissen in de historie van elke modelspoorder. Zullen we ons urenlang door handleidingen moeten worstelen of ontglipt ons al binnen korte tijd een verheugd “Hij rijdt!”?

Bij de CS3 is doorgaans het tweede het geval. Maar de ene stap na de andere. Waarbij we voor de volledigheid nog eens willen herhalen: Als we hierna van de CS3 spreken, bedoelen we de beide versies 60216 (CS3 plus) en 60226 (CS3). De verschillen tussen beide apparaten, die we al in de serie hebben voorgesteld, spelen bij het rijden van locs geen rol.

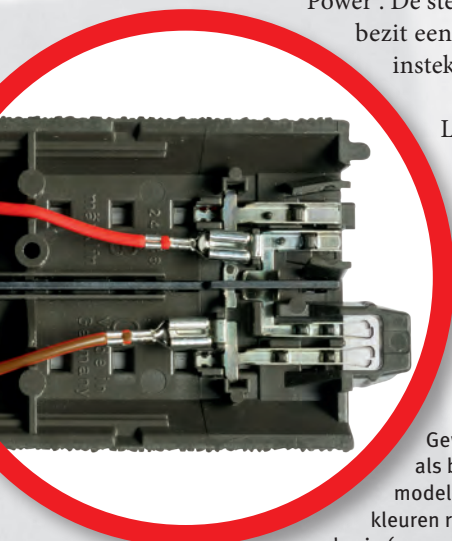

Sorteerhulp: Met de CS3 kunt u locomotieven sorteren op locnaam, type, laatste gereden model en maximumsnelheid.

1 Zo sluit u de CS3 aan

Voor de eerste test hoeven we alleen twee aansluitingen te maken. Aan de ene zijde hebben we de elektrische voedingsvoorziening voor de CS3 nodig. Hiertoe gebruiken we een schakelvoeding 60061 (60 VA vermogen) voor de spoorbreedten H0 en N. Vrienden van Spoor 1 en Spoor G nemen liever de schakelvoeding 60101 of de LGB schakelvoeding 51095, die beide 100 VA vermogen leveren. Wie een huishoudnet van 120 V bezit, dient schakelvoeding 60065 (60 VA vermogen) te gebruiken. Let op: Trafo's kunnen niet worden gebruikt. Dus alleen de hiervoor genoemde schakelvoedingen gebruiken.

De ingang voor de voedingsvoorziening bevindt zich, aan de achterzijde van de CS gezien, geheel rechts en is aangeduid met "Power". De stekker van de schakelvoeding bezit een afgevlakte kant, die bij het insteken omlaag wijst.

Gewone kleurenleer: Net als bij de CS2 dragen de modelbaanaansluitkabels de kleuren rood (baanstroom) en bruin (massa-retourgeleider).

Overzichtelijk: De zwarte bus rechts behoort toe aan de netkabel. Links daarvan: de bussen voor de modelbaanaansluiting en de aansluiting van de programmeerrail.

zijn met "0" = massa-retourgeleider en "B" = baanstroom aangeduid. Bij een Märklin H0-modelbaan wordt "B" via een rode kabel met middengeleider verbonden, terwijl "0" via een bruine kabel aan het aansluitpunt voor de rails komt. Bij grotere modelbanen gaan deze beide aansluitingen echter meestal naar twee verdeelplaten van waaruit deze aansluitpotentialen ook aan meerdere, parallel verzorgde verbruikers kunnen worden aangeboden. Voor onze eerste test nemen we echter een kleine testovaal, zodat een rechtstreekse aansluiting via deze beide kabels voldoet.

Links naast de modelbaanaansluiting bevindt zich nog de aansluiting voor de zogenaamde programmeerrail. Dit element is echter alleen nodig voor het programmeren van bepaalde DCC- en MM2-decoders. Voor de eerste test kunnen we deze aansluiting gewoon vrij laten.

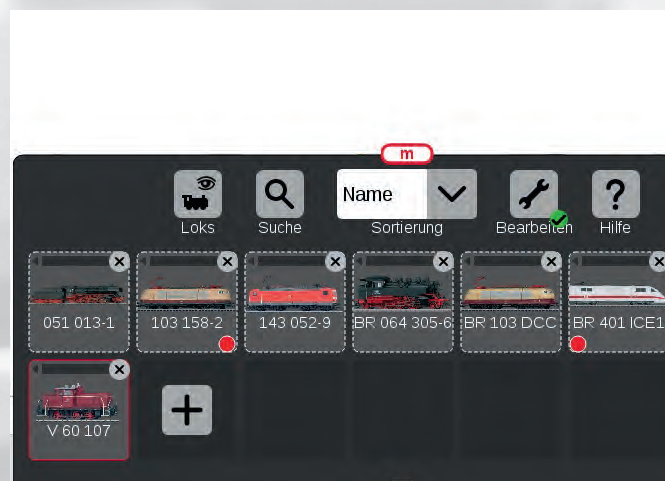
De schakelvoeding (rechts) voorziet de Central Station van stroom. Met de aansluitgarnituur (kabel rood en bruin) wordt de CS3 met de modelbaan verbonden.

2 Locomotieven met mfx-decoder aanmelden

Gegevensoverdracht: De balk geeft aan dat de Central Station de informatie van de mfx-loc aan het uitlezen is.

Na de gegevensoverdracht verschijnt de mfx-loc automatisch in de loclijst van de Central Station (rood kader).

Eerst gebruiken we een mfx-model om daarmee de CS3 te testen. Dit is de eenvoudigste weg, aangezien mfx-locs zich zelfstandig bij de centrale aanmelden. We sluiten de testbaan aan de CS3 aan, sluiten de schakelvoeding aan en steken de stekker van de schakelvoeding in een huishoudstopcontact. Na enkele seconden verschijnen de grote letters van het Märklin logo op het beeldscherm, tot het apparaat is ingericht. We bedienen de "Stop"-toets om de mfx-loc op de rails

van de stroomloze modelbaan te kunnen plaatsen. Vervolgens bedienen we opnieuw de Stop-toets, zodat de communicatie

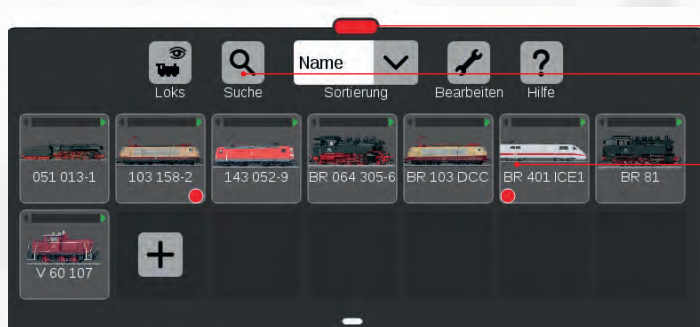
tussen loc en centrale kan beginnen. Het volgende proces kan vanwege verschillende hoeveelheden gegevens korter of langer duren. Op het beeldscherm laten verschillende achtereenvolgende informatievensters ons weten welke gegevens worden overgedragen. Tip: Als meerdere locs worden aangemeld, dient men deze apart na elkaar aan te melden. Volgens de ervaring gaat dit sneller dan de simultane aanmelding van meerdere mfx-locs.

Dit aanmeldproces hoeft in het normale geval slechts eenmaal plaats te vinden. Daarna staan de gegevens voor elke volgende start na het inschakelen van de CS3 onmiddellijk ter beschikking. Alleen wie een mfx-loc in de tussentijd bij een ander CS-systeem heeft aangemeld (bijvoorbeeld op een clubmodelbaan) moet aansluitend het voertuig opnieuw inrichten. →

Märklin mfx-locs melden zichzelf bij de Central Station aan. Loc op de stroomloze baan zetten, stroom inschakelen en het model neemt automatisch contact op met de CS.

mfx-aanmelding

Als een mfx-decoder herkent dat hij zich op een mfx-systeem bevindt, maar hij de centrale niet kent, maakt hij zich bij de centrale kenbaar als nieuw voertuig. Hij draagt alle relevante informatie, zoals naam en aanwezige digitale functies, over aan de centrale. De centrale wijst aan de decoder een adres toe dat voor dit systeem geldig is.

De loclijst aan de rode balk omhoog trekken. De reeds aangelegde locomotieven verschijnen in het overzicht.

Naast de sortering kunnen de locomotieven ook alfanumeriek via de zoekfunctie worden gezocht.

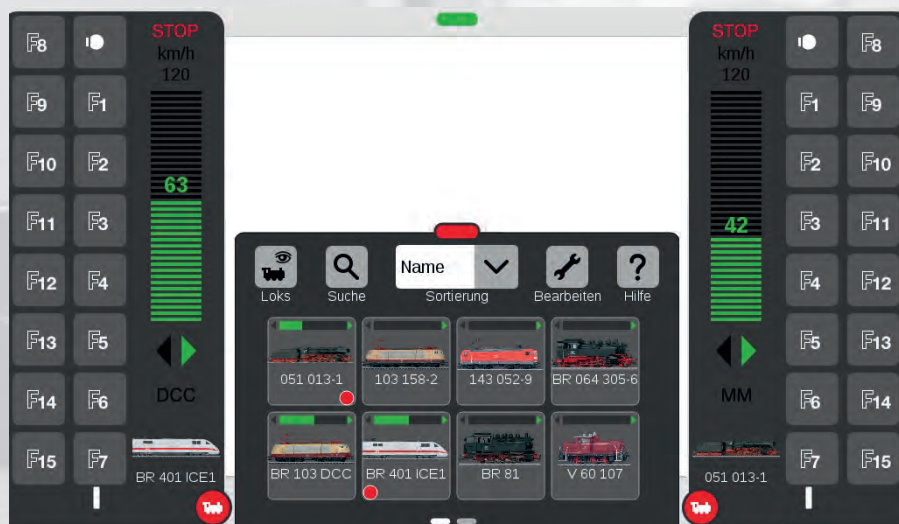
De loclijst informeert over alle bij de CS aangemelde locomotieven. De kleine rode punten tonen welke locs actief in het rijpaneel links en rechts zijn ingelogd.

3 Loclijst en rijpaneel

Ten opzichte van de CS2 is het bedieningsconcept van de CS3 verder ontwikkeld. Nog steeds worden de meeste bedieningsstappen via het display bestuurd, echter niet meer met een invoeren, maar door een zachte aanraking met een vinger. Voor eigenaars van een smartfone is dit soort displaybediening een vertrouwde zaak. Gebleven zijn daarentegen de twee draairegelaars voor de onafhankelijke bediening van twee voertuigen met de CS3. We zullen echter nog zien dat ook voor bepaalde snelle bedieningsstappen hier andere mogelijkheden bestaan. Waarbij het een en ander al vooraf kan worden gezegd. Veel handelingen die bij de CS2 nog meerdere opeenvolgende bedieningsstappen vereisten, kunnen bij de CS3 met onmiddellijke toegang worden afgehandeld met een enkele handbeweging. Wie zich in dit concept heeft verplaatst, zal

vervolgens onvermijdelijk aan het piekeren raken of het werkelijk een goed idee is om oudere apparaten rechtstreeks of via passende verbindingcomponenten mee in een totaalbesturingssysteem te integreren. Wanneer men de nieuwe bedieningsstappen eenmaal heeft leren kennen, mist men ervaringsgewijs de vroegere concepten in het geheel niet meer. Zeker: Dit is meer een subjectieve beslissing. Maar wie de voorkeur geeft aan heldere bedieningsstructuren zal snel bereid zijn achterhaalde zaken af te schaffen en zich volledig te concentreren op de nieuwe apparatengeneratie.

Een voorbeeld is het opvragen van een andere loc uit de loclijst. De loclijst wordt geopend met de markering onderaan het scherm. Dit kan ook in verschillende grootten gebeuren,

Eenvoudig met uw vinger naar de gewenste loc gaan en in een van de beide rijpanelen (links of rechts) neerleggen.

Tip: Sorteren gemakkelijk gemaakt

Als men een loc voor lange tijd van de modelbaan neemt en de loclijst op naam sorteert, kan men eenvoudig in de naam op de eerste plaats een "x" toevoegen. Dan verschijnt dit model pas in het achterste bereik van de loclijst, terwijl de actieve locs in het voorste bereik compact

bij elkaar te vinden zijn. Wordt de loc gereactiveerd, wordt eenvoudig deze "x" in de naam weer verwijderd. Af- en weer aanmelden van de loc wordt zo voorkomen. Toch blijven zelfs bij een zeer omvangrijke locverzameling de juist ingezette modellen in het voorste lijstbereik.

Snelle toegang: Houdt men een loctoets in de loclijst circa een seconde lang ingedrukt, krijgt men de direct toegang tot het rijpaneel. Zo kan men naast de rijpanelen links en rechts nog een loc besturen.

waardoor vervolgens het aantal actuele voertuigen wordt beïnvloed. Ook is de sorteersleutel veranderbaar. Vroeger was alleen de naam het beslissende criterium. Nu kan ook op voertuigtype, verloop van het eerder plaatsgevonden spel en maximumsnelheid worden gesorteerd (zie pagina 17).

Ga eenvoudig met uw wijsvinger naar de markering en beweeg uw vinger over het display omhoog. Als de vermelding van de gewenste loc verschijnt, hoeft u alleen eenvoudig uw vinger op de vermelding te plaatsen en naar links of rechts te bewegen. De vermelding wordt vervolgens in het linker of rechter rijpaneel overgenomen. U kunt de grootte van de rijapparaten eveneens snel wijzigen. Links en rechts bevinden zich rode markeringen met een locsymbool. Daarmee kunt u het weergavebereik

in verschillende stappen wijzigen. Door eenvoudig aantikken kunt u deze weergeven en verbergen. Is de weergave verborgen, werkt de draaiegelaar toch verder. Aangepast aan de minimale stappen van de weergave worden naam, afbeelding, rijrichting en snelheid van de loc weergegeven. U wilt functies schakelen? Dan vergroot u eenvoudig dit bedieningsoppervlak door trekken van het locsymbool naar rechts of naar links. Bij locs met mfx+ komt men door het trekken van het locsymbool op de andere zijde, overigens in de weergave van de bestuurderscabine. Ook deze omschakeling is derhalve duidelijk comfortabeler opgelost.

Als u langere tijd met uw vinger op een vermelding in de loclijst blijft, opent zich boven deze vermelding nog een andere instelbalk minimaal voor de snelheid en de rijrichting. Dit "rijpaneel" is dan onafhankelijk van de beide rechts en links ingerichte bedieningsgedeelten en dient er bijvoorbeeld toe om snel een derde loc te kunnen stoppen. Het is daarom dat de CS3 niet slechts twee instelopties bezit, maar voor speciale gevallen ook nog andere mogelijkheden om locs aan te spreken.

Welke locs op de rijapparaten juist zijn ingelogd, wordt in de loclijst met een rode punt aangegeven. Waarbij de positie van deze punt (links of rechts in de vermelding) ook de informatie biedt op welk rijapparaat het model juist actief is. Bovendien verschijnt in de vermelding in de loclijst een aanduiding voor de rijrichting en de actuele snelheid. Men kan daardoor in een oogopslag zien welke locs juist welke rijopdracht bezitten. Maar het behoort waarschijnlijk tot de alledaagse ervaringen van elke modelspoorder dat nog andere, oudere voertuigen met een MM- of DCC-decoder tot de locvoorraad behoren en eveneens willen worden ingezet. Hoe we deze locs elegant in onze loclijst overnemen, zullen we in het volgende nummer ervaren.

Tekst: Frank Mayer; foto's: Kötzle, Märklin

Voordeel CS3: Vergelijking van bedieningsverlopen bij opvragen van de loc

Stap	CS3	CS2
1	Optrekken van de loclijst	Openen van de loclijst
2	Passend venster van de loclijst kiezen	Passend venster van de loclijst kiezen
3	Gezochte vermelding op gewenste rijpaneel schuiven	Gezochte vermelding selecteren
4	-	Gewenste rijpaneel selecteren
5	-	Selectie door activeren van groene vinkje bevestigen.

U kunt alle afleveringen van deze serie downloaden op www.maerklin-magazin.de